

Zofia Rybińska

TEPIS

Tłumacz przysięgły na styku kultur prawnych

Gremium akademików i praktyków zgromadzonych w programie UE Forum Refleksji ds. Wielojęzyczności i Kształcenia Tłumaczy Sądowych określiło profil zawodowy tłumacza sądowego i urzędowego (odpowiednik tłumacza przysięgłego w Polsce), który poza biegłością językową i umiejętnością tłumaczenia na najwyższym poziomie (C1), znajomością systemów prawa krajów związanych z parą językową tłumacza, powinien posiadać również wiedzę o tych krajach i znajomość ich kultury oraz realiów życia codziennego, a także zdolności interpersonalne oraz przestrzegać zasad etycznych.

Profil ten pokrywa się w znacznym stopniu ze stwierdzeniem A. Jopek-Bosiackiej, która pisze, że “tłumaczowi sądowemu stawia się wysokie wymagania w zakresie znajomości obu języków: źródłowego i docelowego, wiedzy ogólnej oraz wiedzy specjalistycznej w zakresie właściwości dyskursu prawnego, konwencji tekstowych, a także znajomości procedury sądowej i prawa materialnego oraz zasad etyki zawodowej”.

Zgadzam się z H. Niska, że wobec różnic między systemami prawa przedmiotem tłumaczenia wykonywanego przez tłumacza sądowego [przysięgłego] jest nie tylko sam język, ale kultura, którą ten język reprezentuje, jak również z innymi badaczami, którzy twierdzą że *„język i kultura są [.....] nierozłączne [....]. Tekst prawniczy jest jednym z najbardziej nacechowanych kulturowo. Odzwierciedla złożoność społeczności, której instytucje i słownictwo są wyrazem często wielowiekowej kultury”*, co może powodować, że znalezienie odpowiedników pojęć nacechowanych kulturowo, zwłaszcza związanych z odmiennością postępowania czy szczególnymi instytucjami prawa jest czasami trudne czy wręcz niemożliwe.

W referacie autorka przedstawi przykłady pochodzące z tłumaczenia zarówno tekstów sądowych i pism procesowych, jak i tłumaczenia ustnego w postępowaniu sądowym stosowane metody, uzusy czy zalecenia kodeksowe przy rozwiązywaniu określonych problemów.